

Regioonide Komitee perspektiiv arvamuse „Naissoost sisseändajate olukord Euroopa Liidus”

(2007/C 305/10)

REGIOONIDE KOMITEE

- rõhutab, et arvestades naiste rolliga ühiskonna arengus on naissoost- ja meessoost sisseändajate optimaalne integreerimine keskne küsimus, arvestades nende rolli laste kasvatamises, ning seega esmatähtis ka sisseännanud perekondade teise ja kolmanda põlvkonna tegelikuks integreerimiseks;
- rõhutab, et integratsioon tähendab, et jagatakse ja austatakse inimese põhiõigusi ja nendega seonduvaid kohustusi, mis kuuluvad Euroopa õiguslikku pärandisse;
- rõhutab avalike teenuste keskset rolli kõnealuses valdkonnas eelkõige piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning nende võimet luua võrgustikke kõnealuste teenuste ning kohalike kogukondade, naissoost sisseändajate ja vabatahtlike liitude vahel;
- on mures sisseännanud tüdrukute kehva õppeedukuse, koolist väljalangevuse kõrge taseme pärast, kuna nad on oma hariduslikes ja kutsealastes valikutes ebasoodsas olukorras ja mõnikord takistab neid nende perekond, kultuurilised eelarvamused ja majanduslikud tingimused, sest neid juhivad kultuurilised eelarvamused ning perekonna tingimused; leiab, et sisseännanud peredest pärit tüdrukutele (samuti poistele) võrdsete võimaluste loomiseks haridussüsteemis on oluline, et vanematele tutvustatakse haridussüsteemi ning antakse neile seega võimalus teha oma laste, eelkõige tütarde haridustee kohta teabel põhinevaid otsuseid, milles arvestatakse nende individuaalset võimekust ja soove soolistest stereotüüpidest lähtumata; peab vajalikuks teadlikkuse tõstmise ja kõigi sidusrühmade kaasamise meetmeid, et edendada reaalseid võrdseid võimalusi.

Raportöör: Sonia MASINI (IT/PES), Reggio Emilia provintsi juht

Poliitilised soovitusused

REGIOONIDE KOMITEE

1. **tunneb heameelt** komisjoni taotluse üle koostada perspektiivarvamus, k.a seoses Euroopa aastaga 2007 „Võrdsed võimalused kõigile” ning Euroopa kultuuridevahelise dialoogi aastaga 2008. aastal.

2. **kinnitab**, et vaja on Euroopa ühtset sisserändepoliitikat, mis hõlmaks liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste kooskõlastatud vahendeid ning sidusat tegevust seoses seadusliku sisserändega. Eesmärk on edendada vastuvõtva riigi seadusi austavate sisserändajate integratsiooni ning tugevdada võitlust ebaseadusliku sisserände ja eeskirjade eiramise vastu;

3. **meenutab**, et komisjoni teatises „Ühine integratsiooni-kava” märgitakse, et igas algatuses tuleb arvestada ka soolist mõõdet ning erilist tähelepanu tuleb pöörata noortele ja lastele;

4. **rõhutab**, et arvestades naiste rolliga ühiskonna arengus on naissoost- ja meessoost sisserändajate optimaalne integreerimine keskne küsimus, arvestades nende rolli laste kasvatamises, ning seega esmatähtis ka sisserännanud perekondade teise ja kolmanda põlvkonna tegelikult integreerimiseks;

5. **meenutab**, et komitee arvamuses „Poliitikakava seadusliku rände kohta” toodi esile kohalike ja piirkondlike omavalitsuste mure soolise mõõtme pärast, märkides, et tuleb arvestada asjaoluga, et naist võidakse diskrimineerida soo, etnilise või geograafilise päritolu ja teiste EÜ asutamislepingu artiklis 13 nimetatud diskrimineerimise aluste tõttu;

6. **meenutab**, et tuleb tagada tõhus õiguslik kaitse diskrimineerimise vastu; hinnata praegust õigusraamistikku täiendavaid tulevase meetmeid; kaasata ühenduse poliitikameetmetesse diskrimineerimisevastased ja võrdsed võimaluste põhimõtted; edendada uuendustegevust ja häid tavasid; tõsta asjaosaliste ning samuti vastuvõtva elanikkonna teadlikkust ning parandada nende omavahelist koostööd; võidelda diskrimineerimise ning sotsiaalse tõrjutuse vastu paljude etniliste vähemuste seas;

7. **kordab**, et integratsioon on kahe-suunaline protsess: selles osalevad vastuvõttev ühiskond ja naissoost sisserändajad ise nii üksikisikuna kui ka kogukonna osana, ning et vajalik on nii sisserändajate kui ka vastuvõtivate kogukondade teadlikkuse tõstmine;

8. **rõhutab**, et integratsioon tähendab, et jagatakse ja austatakse inimese põhiõigusi ja nendega seonduvaid kohustusi, mis kuuluvad Euroopa õiguslikku pärandisse ning mida tunnustatakse Euroopa inimõiguste konventsioonis, liikmesriikide ühistes põhiseaduslikes traditsioonides, Euroopa Liidu põhiõiguste hartas ning inimõiguste ülddeklaratsioonis;

9. **märgib**, et teatud liiki isikuõiguste ning kultuurilise ja usulise enesemääratlemise õiguse vahel võivad tekkida konfliktid, eelkõige aga naissoost sisserändajate puhul. Komitee leiab, et kultuurilise ja usulise enesemääratlemise õiguse kaitsmise eeldus on see, et kõnealust enesemääratlust väljendav käitumine ei riku võõrandamatuid põhiõigusi ning et see põhineb naiste vabalt ja teadlikult tehtud valikul ning seda ei ole peale surunud pere- või kogukond, kuhu nad kuuluvad või kust nad pärit on;

10. **nendib**, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel on märkimisväärsed kogemused naissoost sisserändajate vastuvõtu, vahenduse, tööturule juurdepääsu ja hoolekande poliitikas ning väärkohtlemise ja vägivalda vastases võitluses. Kõnealused kogemused võivad osutada erakordselt kasulikuks Euroopa uute strateegiatega ja programmide kujundamisel. Naissoost sisserändajate ühingute ja teiste asjaomaste naissoost sisserändajate rühmade esindajate kaasamine pidevasse dialoogi piirkondlike ja kohalike omavalitsustega ning nende rühmade esindatus haldusasutustes on tõhusate strateegiatega ja programmide arendamisel tungivalt vajalik

11. **seetõttu kutsub** vastavalt Euroopa Parlamendi soovitusel liikmesriike ja Euroopa Liitu üles toetama kõnealuseid jõupingutusi nii rahaliselt kui ka inimressurssidega teabe ja heade tavade vahetamise kaudu;

12. **tunneb erilist heameelt** solidaarsuse ja rändevõogude juhtimise raamprogrammi vastuvõtmise ning eelkõige Euroopa integratsioonifondi loomise üle. Kõnealustes meetmetes tuleb arvestada soolist mõõdet ning sisserännanud igas vanuses naiste, noorte ja laste optimaalset integratsiooni;

13. **kordab** arvamuses „Poliitikakava seadusliku rände kohta” sõnastatud soovi, et integratsioonifondi haldamises võetaks arvesse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste nõudmisi ning et nad osaleksid aktiivselt ja konstruktiivselt riiklike programme ja tegevuskavasid käsitlevatel läbirääkimistel.

14. **rõhutab** naissoost sisserändajate organisatsioonide ning valitsusväliste organisatsioonide kesket panust;

15. **tõstab esile**, kui oluline on naiste õiguste edendamiseks teha päritolumaaga koostööd ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama piirkondlike ja kohalike omavalitsuste ning päritolumaade ja nende kohalike ja piirkondlike omavalitsuste koostöös elluviidud meetmeid, et määratleda asjakohased näitajad;

16. **juhhib tähelepanu** sootundliku keelekasutuse suurele tähtsusele;

Statistika

17. **rõhutab**, et puuduvad täpsed statistilised andmed Euroopa Liidu sisse- ja väljarände kohta, eelkõige ebaseadusliku sisse- ja väljarände ja kõigi ebaseaduslike töötingimuste kohta;

18. **peab vältimatuks**, et andmete kogumisel võetaks arvesse ka mittesiduvat soolist näitajat ning kujundataks sooga seonduvad ebavõrdsuse näitajad;

19. **rõhutab** analüüsivõimalusi, mida pakuvad kohaliku ja piirkondliku tasandi andmed, mis on hädavajalikud detsentraliseeritud poliitika elluviimiseks ning sisse- ja väljarände puhul kvalitatiivse lähenemise kasutamiseks;

Sotsiaalteenused ja tervishoid

20. **nendib**, et juurdepääs sotsiaal- ja tervishoiuteenustele on tihti sisse- ja väljarändajate esimese kontakti ajalike teenuste ning vastuvõtva ühiskonna normidega. Komitee **arvates** tuleb tingimata lõpetada mitmesugune diskrimineerimine ning kaotada ebavõrdsus tervishoius;

21. **rõhutab** kui vajalik on, et kõik sisse- ja väljarändajad läbiksid tervisekontrolli ja haiguste ennetamise programmid, mida korraldaksid selleks loodud talitused; lisaks on vaja kujundada ja rahastada asjaomaseid sotsiaal- ja terviseprogramme, et nende abil ning tuginedes objektiivsetele konkreetsetele terviseprobleemide uuringutele võidelda sisse- ja väljarändajate hulgas korduvate haiguste vastu;

22. **toonitab**, et on vaja tugevdada sisse- ja väljarändajate taustaga inimestele, eelkõige naistele suunatud teabetegevust ning tervisealase teadlikkuse tõstmist. Komitee **peab** oluliseks kujundada isiklikele ja kultuurilistele vajadustele vastavaid nõuandeviise. Tuleks väärtustada selliseid vahendeid nagu keeleline ja kultuuriline vahendamine ning dialoog mitte ainult üksikisikute ja rühmade, vaid ka organisatsioonidega. Kultuurierinevustega arvestamine peab siiski põhinema põhiõigusel tervisele ja naise õigusel enesemääramisele, eelkõige tervishoiu ja seksuaalsuse valdkonnas;

23. **toetab** seega sihipäraste teavitus-, ennetus-, toetus- ja teadlikkuse tõstmise meetmete kasutamist, et võidelda igasuguste diskrimineerivate ja/või alandavate käitumiste ja tavade vastu ning väärtustada tõhusaid ja kvaliteetseid ennetus- ja edendamismeetmeid. Kõnealuseid meetmeid rakendatakse Euroopa eri riikides ning piirkondlikul ja kohalikul tasandil, edendades valdkondade ja kultuuride vahelist dialoogi ning toimides nendevahelise sillana (näiteks keelelis-kultuuriline vahendamine, perekoolikursused, naissoost sisse- ja väljarändajate sotsiaalse integreerimise algatused, kultuuridevahelised nõuandemudelid jne);

24. **rõhutab** avalike teenuste keskset rolli kõnealuses valdkonnas eelkõige piirkondlikul ja kohalikul tasandil (nt perenõustajad) ning nende võimet luua võrgustikke kõnealuste teenuste ning kohalike kogukondade, naissoost sisse- ja väljarändajate ja vabatahtlike liitude, st kolmanda sektori vahel;

25. **peab** oluliseks suurendada heade tavade levikut sotsiaal- ja tervishoiu valdkonnas luues Euroopa registri, kuhu kantakse kõnealuses valdkonnas rakendatud parimad meetmed ja head tavad;

Haridus, noorsoopoliitika ja kultuur

26. **rõhutab**, et noored põlvkonnad on tuleviku integratsiooni seisukohast otsustava tähtsusega, osaliselt nende keskse rolli tõttu kahe ühiskonna vahendamisel: ühiskonna, milles nad kasvasid ja perekonna, kuhu nad kuuluvad;

27. **kinnitab** vajadust rakendada kohaseid erimeetmeid, et tagada sisse- ja väljarändajate täielik integratsioon vastuvõtva riigi haridussüsteemi (esiteks keeleõpe), eelkõige nende sisse- ja väljarännu algusperioodil;

28. **meenutab**, et on vaja koostada eripärade arvestavaid õppeprogramme;

29. **meenutab** juba arvamuses „Poliitikakava seadusliku rände kohta” tehtud märkust, et paljudes ELi riikides on sisse- ja väljarändajate noorte õppeedukus kehva, ning ettepanekut luua rahalised ja poliitilised vahendid selliste probleemide lahendamiseks. Komitee juhib eelkõige tähelepanu vajadusele tagada kõigile noortele võimalus oma unistusi ja võimeid teostada, ning juhib tähelepanu sellele, et erilist rõhku on vaja panna tüdrukute õppeedukusele ja haridusvõimalustele. Õpetajate ja vanemate vahelised tihedad kontaktid koos täieliku teabega haridussüsteemide kohta peavad tagama, et tüdrukute individuaalset võimekust tunnustatakse ja edendatakse kooskõlas nende soovide ja vajadustega;

30. **rõhutab** igas vanuses naissoost sisse- ja väljarändajate, kuid eelkõige sisse- ja väljarändajate tüdrukute eriolukorda, kes elavad mõnikord perekonna kaudu väljendatava kultuurilise identiteedi ning nende elukeskkonnaks oleva ühiskonna pakutava uue identiteedi risttules. Komitee **toonitab**, et neile tuleb pöörata erilist tähelepanu, kuna just nemad võivad olla uue Euroopa liikumapanev jõud;

31. **on mures** sisse- ja väljarändajate tüdrukute kehva õppeedukuse, koolist väljalangevuse kõrge taseme pärast, kuna nad on oma hariduslikes ja kutsealastes valikutes ebasoodsas olukorras ja mõnikord takistab neid nende perekond, kultuurilised eelarvamused ja majanduslikud tingimused; leiab, et sisse- ja väljarändajate peredest pärit tüdrukutele (samuti poistele) võrdsete võimaluste loomiseks haridussüsteemis on oluline, et vanematele tutvustatakse haridussüsteemi ning antakse neile seega võimalus teha oma laste, eelkõige tütarde haridustee kohta teabel põhinevaid otsuseid, milles arvestatakse nende individuaalset võimekust ja soove soolistest stereotüüpidest lähtumata; peab vajalikuks teadlikkuse tõstmise ja kõigi sidusrühmade kaasamise meetmeid, et edendada reaalseid võrdseid võimalusi;

32. **toetab** Euroopa Parlamendi naiste sisseände teemalises resolutsioonis tehtud üleskutset edendada noorte sisseandajate juurdepääsu integreeritud tegevuskavale elukestva õppe valdkonnas (2007-2013);

33. **leiab**, et noorsoopoliitika kujundamisel on vaja kujundada sisseännanud noorte kultuuriliste ja sooliste eripäradega arvestavaid meetmeid, hinnates sisseännanud noori kultuuride vahendajana ning edendades kultuuridialoogi teemalisi arutelusid ja naisühenduste arengut;

34. **rõhutab**, et eelkõige massimeedia kaudu tehtav teabevahetus etendab naissoost sisseandajate integreerimisel võtmerolli ning **kutsub üles** edendada meediaalaseid algatusi, et tõhustada potentsiaali kõnealusel valdkonnas nii päritolu- kui ka vastuvõtva ühiskonna teadlikkuse tõstmiseks ning stereotüüpide ja negatiivsete eelarvamuste kaotamiseks;

35. **kinnitab** sellega seoses vastavalt komisjoni teatise „Ühine integratsioonikava” kohta koostatud arvamusele, et on meediaga koostööst huvitatud (toetades ajakirjanike vabatahtlike tegevusjuhendeid);

Majanduslik integratsioon

36. **kinnitab**, et on vaja edendada naissoost sisseandajate juurdepääsu töökohtadele ja kutsealasele koolitusele, muuhulgas positiivsete meetmete kaudu võitlemaks diskrimineerimise vastu ja kaotamiseks võrdsete võimaluste elluviimise teel;

37. **toob esile** asjaolu, et naissoost sisseandajad on sagedasti hõivatud ajutise madalat kvalifikatsiooni nõudva ning halvasti tasustatud tööga varimajanduses või ebaseaduslikus tegevuses, ja nõuab seetõttu, et komisjon viiks kõnealuse küsimuse kohta läbi uurimise ja teeks soovitusi selle probleemi parimaks lahendamiseks;

38. **rõhutab**, et on oluline võtta meetmeid naiste päritolumaal saadud kutsealaste oskuste ja diplomite ning erialaste kogemuste tunnustamiseks;

39. **kinnitab**, et toetab komisjoni eesmärki töötada välja üldine raamdirektiiv ELi liikmesriikides seaduslikult töötavate kolmandate riikide kodanike õiguste kohta ja sellega seoses vaadata läbi diplomite ja kutsealaste oskuste tunnustamise küsimus;

40. **nendib**, et teatud liikmesriikides on väga levinud naissoost sisseandajate kasutamine peresid toetavas tugi- ja hoolekandetöös ning kõnealune olukord on muutmas Euroopa hoolekande tingimusi. Komitee **kutsub** komisjoni **üles** seda

nähtust uurima ning kaaluma konkreetsete vahendite välja töötamist;

41. **rõhutab eriti**, et naiste iseseisvust ja ettevõtlustegevust tuleb nii päritolu- kui ka vastuvõtvas riigis edendada erimeetmete abil, näiteks mikroalaenudega;

42. **tervitab** asjaolu, et Euroopa integratsiooni käsiraamatu teises väljaandes on pööratud tähelepanu sisseandajate ettevõtluse toetamisele. Komitee **peab** selliseid meetmeid **esmatähtsaks**, et aidata kaasa naiste tegelikule iseseisvumisele ning **kutsub** komisjoni üles kutsealase väljaõppe ja keeleõppe sarnaseid algatusi toetama päritolumaal.

43. **rõhutab** nende töötavate naissoost sisseandajate eriprobleeme, kellel on lapsed, ning seega vajadust meetmete järele tasakaalu leidmiseks töö- ja eraelu vahel. Komitee **toonitab**, et piirkondlikul ja kohalikul tasandil on ellu viidud olulisi algatusi, ka koostöös naiste või vabatahtlike ühendustega, ning **kutsub** komisjoni üles neid algatusi toetama;

44. **märgib**, et naiste õiguste tõhusat elluviimist takistab tihti märkimisväärne liikumisvabadus, osaliselt ka päritoluuhiskonna kultuuriliste kitsenduste tõttu. Komitee **kutsub** komisjoni ja liikmesriike üles toetama iseseisvat liikumist võimaldavaid vahendeid (näiteks autokool);

45. **meenutab**, et ebaseaduslik töö soodustab naiste väärkohtlemist ning **toetab** meetmeid sellise töö vastu võitlemiseks ja selle ennetamiseks;

46. **rõhutab**, et on vaja kujundada sobivad meetmed ebaseadusliku tööhõivega võitlemiseks ning kohelda asjaomaseid ohvreid õiglaselt. Komitee **võtab teadmiseks** komisjoni hiljutise direktiivi ettepaneku, mille eesmärk on sisse viia ühtsed karistused tööandjate vastu, kes palkavad sisseandajaid, kes on ebaseaduslikud residendid, või kes palkavad seaduslikest residentidest sisseandajaid, kuid ebaseaduslikel tingimustel;

47. **kordab** oma üleskutset komisjonile ja liikmesriikidele vastavalt arvamusele „Poliitikakava seadusliku rände kohta” võtta vastu meetmeid lihtsustamaks sisseandajate raha saatmist kodumaale ning soodustamaks selle kasutamist investeringuteks tööstusesse päritolumaal;

Kaitse sunnimeetmete vastu ning osalemisõigused

48. **tõdeb**, et osa naissoost sisseandajatest võivad olla erakordselt kaitsetud väärkohtlemise, põhiõiguste rikkumise ning füüsiliste ja psüühiliste sunnimeetmete ees. Komitee **nõustub** Euroopa Parlamendiga, et sellist tegevust ei saa mingil juhul õigustada ega sallida ei kultuurilistel ega usulistel põhjustel;

49. **ühineb** Euroopa Parlamendi liikmesriikidele suunatud üleskutsega võtta meetmeid ning võidelda viivitamatult ja tõhusalt naistevastase vägivallega kooskõlas riigisiseste seaduste ning rahvusvaheliste ja Euroopa Liidu normidega; peab väga oluliseks täieliku teabe andmist nende õigusaktide kohta tagamaks, et rändajad on neist teadlikud;

50. **kutsub** komisjoni üles toetama kõnealuseid meetmeid ning piirkondlike ja kohalike omavalitsuste asjaomaseid jõupingutusi;

51. **nendib**, et eriti levinud nähtus on koduvägivald ning **kutsub** komisjoni üles kaaluma tõhusaid meetmeid selle ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks ning võtma selle vastu kiiremas korras meetmeid, mida oleks võimalik ELi õigusaktidesse lisada. Aumõravad on koduvägivalda erivorm ning neile tuleks pöörata erilist tähelepanu;

52. **rõhutab**, et abielud (või püsivad kooselud) eri rahvustest inimeste vahel on üks kodanikuõigustest ning need aitavad kaasa eri kultuuride, mentaliteetide, uskude ja seaduste positiivsele integratsioonile. Samas rõhutab, et naiste ja alaealiste põhiõiguste kaitse peaks olema tagatud hoolimata vastastikuste lepingute olemasolust;

53. **märgib**, et perekondade taasühinemine on üha enam leviv positiivne tendents, mis aitab integreerumisele kaasa ning mis on peamine tegur pereelu õiguse kaitsmisel. Komitee

nõustub Euroopa Parlamendiga, et direktiivi 2003/86/EÜ ei ole kõik liikmesriigid veel rahuldavalt kohaldanud;

54. **rõhutab**, et perekondade taasühinemisel tuleb tagada kõigi perekonnaliikmete isikuõigused ja naise vaba valik;

55. **mõistab hukka** pealesunnitud abielud ja Euroopa seadusi mitte austava tegevuse (näiteks ümberlõikamine, polügaamia) ning kutsub liikmesriike üles võtma viivitamatult sobivaid meetmeid, et tagada kõnealuseid tavadid keelavate seaduste täielik rakendamine;

56. **kordab** vastavalt komitee ebaseadusliku sisserände vastu võitluse teemalisele arvamusele soovitud võtta esimeses järjekorras vastu kõik vajalikud meetmed, et lõpetada asjakohaste õigusaktide ning konkreetsete tegevuskavadega inimkaubandus, mille peamised ohvrid on naised, kõrvaldada inimkaubandusega tegelevad organisatsioonid ning kaotada orjanduse kõik vormid, sealhulgas need, mis puudutavad lapsi ja noori, ning samuti tunnistada, et isegi kui mõned nendest ohvritest on ebaseaduslikud sisserändajad, siis tuleb neid käsitleda erijuhtumitena, ning et nende väljasaatmine võib mõnel juhul tähendada nende jaoks äärmuslikku vägivalda või lausa surma, kui neid sunnitakse päritoluriiki naasma;

57. **toetab** Euroopa Parlamendi naiste sisserändamist käsitlevas resolutsioonis esitatud üleskutset liikmesriikidele ilmutada erilist tundlikkust, julgustades naissoost sisserändajaid osalema ühiskondlikus ja poliitilises elus vastavuses riiklike õigusaktidega.

Brüssel, 11. oktoober 2007

Regioonide Komitee
president
Michel DELEBARRE